

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Correspondențele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	„FOAIA DIECESANĂ“
” ” ” pe 1/2 an 5 ”		iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” România și strătătate pe an 14 franci		ADMINISTRAȚIA
” ” ” pe 1 an 7 ”		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Vorbirea

prin care Înaltpreasfințitul Domn Arhiepiscop și Metropolitan Ioan Mețianu a deschis sinodul arhidiecesan

Cristos a înviat!

Domnilor deputați!

Vă salut cu bucurie, domnilor deputați, văzându-vă întruniți în jurul meu, ca pre fiii în jurul părintelui lor, și având convingerea, că ați venit aici cu dorul cu care v'am așteptat eu, cu dorul și voința tare de a conlucra la împlinirea sublimiei misiuni culturale a bisericii noastre naționale, vă felicit cordial pentru încrederea de care v'au învrednicit alegătorii Dvoastre, poftindu-vă mulți ani de conlucrare și pe terenul cel mănos al bisericii străbune, implorând și din acest loc binecuvântarea ceriului asupra lucrărilor noastre.

Pe cât este de măreață și de frumoasă această chemare a noastră, domnilor deputați, de a conlucra la împlinirea unei asemenea mari misiuni culturale, și prin aceasta la întărirea sionului mântuirii noastre, — pe atât e această chemare și de grea și împreună cu mare răspundere, înaintea lui Dzeu și a oamenilor.

De aceea, pentru a vă achita de atare mare răspundere, este neapărat de lipsă, domnilor deputați, precum cred că cunoașteți din propria intuițiune starea bisericii, din părțile pe unde loțiți, — tot asemenea să vă nisuiți a vă informa și despre mersul afacerilor de aci, din centru, pentru-ca să conlucrați la promovarea celor bune și la remediarea celor eventual defectuoase.

La asemenea informare să nu vă preocupe numai progresele ce veți afla, ci mai ales eventualele scăderi, cari ar putea paralisa atari progrese.

Astfel, când spre exemplu veți afla cât de frumos să lucră la realizarea unei mari și vechi dorințe a noastre, și a fericirilor nostri înaintași, adică la zidirea bisericii noastre catedrale; când veți afla rezultatul cel preste așteptare îmbucurătoriu al colectei întreprinse, și mai ales marimimosul ofert de 60,000 coroane, cu care s'a distins și la această ocaziune ilustra familie

de *Mocsonyi*, un rezultat, ca și care nu s'a mai ajuns la nici o altă colectă de până acuma; când veți afla cum sinodul din periodul espirat a ameliorat lefiele funcționarilor consistoriali și ale profesorilor seminariali și încă în măsură mai urcată de cum le proiectase consistoriul, întru îngrijirea sa și de multe alte neajunsuri; când veți afla concurența cea mare la teologie, a tinerilor cu pregătiri superioare, și alte asemenea: să nu vă seduceți a crede, că am merge prea bine înainte, căci cu mare durere, și chiar și cu risicul de a dispăcea unora, datoriu sunt a vă arăta, că față de asemenea progrese veți afla și unele regrese, cari după părerea mea, amenință tare viitorul bisericii noastre.

Nu vă voi mai espune și aici starea cea critică a unei însemnate părți a *școalelor noastre*, pe care o veți afla și din raportul consistorial, ci vă voi aminti numai, ceea ce poate nu veți observa în raportul consistorial, adică *slăbirea simțului religios* la o parte alor nostri.

Ce pericol mare învoalvă pentru biserica *slăbirea simțului religios*, mai bine vom înțelege cugetând, că dacă din nefericire, s'ar mai generalisa acel rău, — chiar și numai singur ar fi în stare a paralisa toate celelalte progrese, ori-cât de îmbucurătoare.

Pentru-că prin *slăbirea simțului religios* o parte alor nostri s'ar înstrăina tot mai mult de biserică și de conducătorii lor naturali, rămânând espuși valurilor celor furtunoase ale vieții; și pentru-că dacă s'ar sporî numărul celor înstrăinați, atunci ar slăbi și organismul bisericii, iar' slăbind acesta, fie-care dintră noi își poate închipui, care ar fi soarta noastră, căroră — întră toate împrejurările grele — biserica ni-a conservat tot ce avem mai scump.

Fiind nu numai chemarea și datorința, dar și cel mai mare interes al nostru a delătura acest mare rău, mai întâiu trebuie să delăturăm cauzele ce-l provoacă.

Sunt multe acele cauze, și încă unele a căror delăturare nu depinde numai dela noi. Una însă, ce stă în puterea noastră a o delătura, este de sigur și aceea, că unii dintre preoții nostri poate că nu-și îm-

plinesc conștientos chemarea, iar alții dintre inteligenții noștri încunjură cercetarea bisericii, ca și când ar intenționa să arete, că ei n'au lipsă de biserică.

Să nu ni-se iee în deșert, dacă împins de datorința chemării mele, și la această ocaziune vom întona durerea ce simțesc, auzind că unii chiar dintre inteligenții noștri crescuți cu prescură și cu stipendii și cari își au și subsistența de la biserică, încunjură cercetarea mai regulată a bisericii, și nici măcar din recunoștință nu premerg cu esemplu bun poporului, cărnii se girează de amici și sprijinitori.

Dacă iubim poporul din care ne tragem, și dacă între grelele împrejurări, noană tuturor binecunoscute, în care se află poporul nostru, nu-i putem oferi alte ajutoare, — cel puțin să-l futărim și prin esemplul nostru în simțul său religios, destul de atăcat prin felurite cercări și scrieri tendențioase, din partea celor ce tind a-l seduce în tabăra lor. Să ne alipim și noi tot mai mult de biserică, precum făceau aceasta fericirii noștri bătrâni, cari nu numai cercetau biserică regulat, dar' mai și cântau în străne, premergând poporului cu esemplu bun.

Am urmărit, domnilor, cu atenție cum contribuie inteligența altor confesiuni la întărirea simțului religios în poporul lor, și am aflat, că mai ales acei inteligenți cari se află în funcțiuni bisericesti și școlare, pe lângă cercetarea bisericii și împărtășirea de cina cea de taină, mai și predică în biserică, alții țin prelegeri religioase, iar preții lor ad' începăt' a introduce, în timpul postului mare, și servicii religioase de seara, cum sunt la noi denile sau privegberile.

Dacă ar urma și inteligența noastră așa, atunci chiar și preții noștri cei mai nepăsători s'ar silii a-și împlini tot mai mult datorințele chemării, predicând mai adese-ori cuvântul lui Dumnezeu, iar' poporul s'ar însufleți tot mai mult la pietatea și la stringerea legăturii între sine și inteligență, conlucrând cu toții la împlinirea sublimii misiuni culturale a bisericii.

Din contră, dacă inteligența n'ar cerceta biserică, nu s'ar împărtăși cu sfintele taine, și alte asemenea, atunci să nu ne suprindă văzând pe unii de ai noștri căutând ajutoriu și mângăere în alte părți. Căci într' asemenea împrejurări, ce altă judecată și-ar putea forma poporul, de cât aceea, că inteligența nu ține la acel simbol sânt, ce leagă pe unii de alții cu legătura dragostei și a credinței, iar' urmarea n'ar fi decât slăbirea simțului religios în măsură tot mai mare și înstrăinarea poporului de biserică și de inteligența sa, ceea-ce ar trage după sine și periclitarea viitorului nostru.

De aceea, nici când să nu uităm, domnilor deputați, că voind viitoriu mai bun, acela 'l vom ajunge numai dacă, vom avea poporul cu noi și dacă vom fi și noi cu poporul, adecă, dacă popor și inteligență vom fi întruniți în credință și dragoste la opul cel mai mare al viitorului nostru.

Vă rog să considerați, domnilor deputați, că la o asemenea mare lucrare nu este de-ajuns, ca numai

preții să și îplinească conștientos datorințele, ci trebuie să conlucre și toți inteligenții noștri, binevestind și făcând toate cele de lipsă la ajungerea scopului. căci numai atunci biserică străbună va fi și în viitoriu aceea ce fu în trecut: scutul și adăpostul nostru în marea cea învăluită de valurile acestei vieți, și a fericirii din viața eternă.

Să nu ne basăm, domnilor, numai pe știința ce-o avem unii ori alții, căci oricât de frumoasă și înaltătoare ar fi știința omenească, tot nu poate da omului, mai ales în momente grele, orientarea, liniștea și mângăierea ce i-o poate da numai biserică.

Admit însu mi, că este timpul să facem biserică tot mai atrăgătoare, pentru toți, căci unele stări de acum lasă mult de dorit; dar' repet, că la aceasta avem a conlucra cu toții, preții și mireni, inteligență și popor, căci numai așa putem ajunge rezultatele dorite.

Deci având în vedere sublimii misiune culturală a bisericii concretizate conducerii noastre, având în vedere, că noi numai prin împlinirea acelei mari misiuni putem conta la viitoriu mai bună și mai fericire; având în vedere, că la împlinirea acelei mari misiuni trebuie să conlucrăm cu toții în dragoste și bună înțelegere frățască: să ne angajăm, domnilor, tot mai mult la asemenea lucrare salutară, făcându-ne toți apostoli, conducători și luminători ai clerului și poporului, biserică noastră cea vie, precum fac aceasta și inteligenții altor confesiuni, de și aceia mai au și alte terebe de dezvoltare, pentru că așa să devenim în măsură tot mai mare fii adevărați ai bisericii, părinți și frați ai poporului, și pentru-ca prin lucrările noastre să se preamărească numele lui Dumnezeu de acum și până în veac.

Sesiunea sinodului nostru arhidiecesan ordinar pentru anul 1903 o declar deschisă.

Sinodul eparhial

al diecesei gr. or. române a Caransebeșului, periodul XII, sesiunea I, convocată la Caransebeș pe Dumineca Tomei, 13 Aprilie 1903.

Sedința V.

ținută în 16 Aprilie 1903 la 9 $\frac{1}{2}$ ore a. m.

Președinte: Pre S. Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea.

Notariu: Ioan Marcu.

Protocolul ședinței a III. și IV. cetindu-se se autentică.

Deputatul George Dobrin face următoarea propunere:

„Luând în considerare, că în prima linie oficiile publice sunt chemate să dea tot sprijinul organelor bisericesti pentru susținerea și promovarea religiosității și a moralității, — luând în considerare, că la judecătorile regesci și tribunalele de pe teritoriul diecesei noastre s'a încuibat obiceiul greșit, că ne mai ținând cont de

sărbătorile noastre și de Duminică, mai cu seamă în zilele aceste își țin excursiile prin comune și pertractările în fața locului, unde apoi vrând nevrând se întemplă tulburări multe și prin acesta se subtrage poporul dela serviciul divin, ba se dă ansă și la sfezi și bătăi și prin toate acestea poporul se demoralizează.

„Venerabilul Consistoriu se fie invitat a face pașii de lipsă la Ministeriul de justiție, eventual să intervină la guvern, ca în zilele de Duminică și sărbători (norme) judecătoriile și tribunalele să nu țină pertractări cu credincioșii noștri și oculate la fața locului.”

Acăsta propunere declarându-se de urgentă

Se primesce.

La propunerea comisiei Sinodul decide: Comisiunea verificătoare prin raportorul Patriciu Dragălina referă asupra actului electoral din cercul XX-lea Satul nou atăcat prin protest.

Considerând, că de competența colegiului de scrutiniu se ține numai examinarea protocoalelor singuratitelor sinode parohiale întru cât acestea întrunesc formele prescise de instrucțiunile consistoriale;

Considerând, că protocolul din comuna Uzdin cu 401 voturi date în favorul lui Dr. Alexandru Birescu și 395 voturi date în favorul lui Petru Tisu, respinse de colegiul scrutinatoriu, întrunesc toate condițiile și formele prescise, prin urmare colegiul de scrutiniu n'a fost îndreptățit să-l respingă, er respingerea în forma acăsta se poate califica de procedere necorectă și ca un caz de precedentă periculos.

Considerând, că prin admiterea acestui protocol se alterează rezultatul alegerii așa, că majoritatea voturilor ar întruni-o Dr. Alexandru Birescu și Petru Tisu;

Considerând în fine, ca bănuelile colegiului de scrutiniu referitoare la numărul voturilor induse în același protocol, precum și alte mancițări susținute de protestatori, numai pe calea unei cercetări se pot delatura respective constata:

Verificarea deputațiilor Dr. George Miclea și Dr. Petru Pența se țină în suspens și se însărcinează Consistoriul diecesan a ordina anchetă, având rezultatul acesteia a-l comunica proximalului sinod eparhial

Același raportor referă asupra petițiunii deputatului ales Dr. Petru Pența, cu carea cere concediu până la verificare.

Concediul se acordă

Comisiunea școlară prin raportorul ei Ioan Pinciu referă asupra raportului general al Consistoriului diecesan ca senat școlariu pe anul școlariu 1901/2.

Raportul se ia la cunoștință și se alătură sub litera F. totdeodată se invită Consistoriul:

a) a lua măsurile de lipsă, ca după puțină în toate comunele noastre bisericesti să se înființeze biblioteci școlare;

b) a stăruî ca cât mai curând să se potă realiza completarea instituției de internat la pedagogi și vîptuirea elevilor.

Același raportor referă asupra arătării anonime dela comuna Partos, în care se ridică grave acuse la adresa învățătorului Petru Dobos.

Fiind arătarea anonimă, nu poate forma obiect al pertractării sinodului eparhial.

Comisiunea financiară prin raportorul ei Sebastian Olariu referă asupra rugărei preotului Ioan Luca din Răcașdia de a-i se da în folosință intravilanul de sub Nr. 21 din comuna Răcașdia.

Se derivă Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Același raportor referă asupra rugărei comitetului parohial din Tolvașia, prin care se cere stergerea din evidența a datotriei de 1510 corone 88 fil. și un ajutoriu de 200 corone pentru repararea gardului santei biserici.

Se derivă Consistoriului diecesan spre competență rezolvire.

Același raportor referă asupra rugărei preotului Ioan Sfărcociu din Visag ca să se modifice contractul interimal referitoriu la cumpărarea celor 100 jugere de pământ din domeniul diecesan dela Visag.

Se derivă Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Raportorul Ilie Trăilă în numele comisiei financiale în urma conclusului din ședința trecută referă din nou asupra petiției profesorilor ordinari dela institutul teologic și cel pedagogic, în carea se cere îmbunătățirea salariilor lor.

Sinodul încuviințează pentru anul bugetariu 1904 suma de 3500 cor. în favorul profesorilor ordinari dela institutul teologic și pedagogic conform rugărei. Totodată se însărcinează Consistoriul diecesan a presenta proximalului sinod un proiect privitoriu la regularea definitivă a salariilor atât a profesorilor ordinari și esraordinari, cât și a tuturor funcționarilor aplicați la Consistoriu.

Același referă asupra raportului Consistoriului diecesan, că memorandumul episcopatului nostru înaintat Maiestății Sale pră grațiosului împărat și rege în cauza mănăstirilor n'a avut rezultatul dorit.

Spre știință.

Același raportor referă asupra raportului Consistoriului diecesan referitoriu la recercarea delegațiunii congresuale în obiectul mănăstirilor, cerându-se ca sinodul să se pronunțe referitoriu la punerea în curgere a procesului pentru validitatea dreptului bisericeii noastre la mănăstirile rămase sub stăpânirea sârbescă.

Fără a intra în aprecierea valorii intrinsece a datelor câștigate până acuma și fără a mai reflecta la adunarea altor date noi referitoare la mănăstirile rămase sub jurisdicțiunea ierahiei sârbesci, sinodul pe bazele de drept, ce rezultă din însăși mențiunea mănăstirilor decide punerea în curs sub actural propriu al dieceei și prin fiscul său a proceselor pentru revindicarea mănăstirilor, cari ar fi să trecă sub jurisdicțiunea dieceei

năstră și se înțelege de sine, că spesele încopiate cu procesele sale, are să le porțe diecesa.

Comisiunea specială prin raportorul ei Dr. George Popoviciu referă, asupra raportului protopresbiterului Panciovei Trifon Miclea în cauza greutăților la încasarea competențelor diecesane.

Se derivă Consistoriului diecesan spre a erua adevărata stare a lucrurilor și apoi a purcede în conformitate cu cele ce se vor constata.

Același raportor referă asupra raportului Consistoriului diecesan, conform căruia a satisfăcut concludului sinodal Nr. prot. 21. din 1902, referitoriu la înființarea unei școle confesionale în Satul-nou.

Raportul se ia la cunoștință. Considerând însă cuprinsul rapoartelor protopresbiterului concerninte Trifon Miclea, actele se derivă spre competență afacere Consistoriului diecesan.

Același raportor referă asupra raportului delegațiunii congressuale în cauza despărțirilor ierarhice pe anul 1902.

Raportul delegațiunii congressuale se ia la cunoștință.

Același raportor referă asupra petițiunii mai multor credincioși din comuna Partoș în cauza alegerii de comitet.

Se derivă Consistoriului diecesan spre competență afacere.

Același raportor referă asupra propunerii Consistoriului diecesan referitoare la concludul sinodului eparchial Nr. prot. 129. ex 1880.

Fiind cestiunea reducerii parochiilor deja normată prin regulământul pentru parochii în întreaga provincie metropolitană, votat în congresul național bisericesc din anul 1891 sub Nr. 146. prot. în cașurile obveniente Consistoriul diecesan este invitat a se conforma ș-lui 10. din acest regulământ.

Comisiunea specială prin raportorul ei Dr. George Popoviciu referă asupra raportului Consistoriului diecesan referitoriu la școlele montane și face următoarea propunere:

„Raportul Consistoriului se ia la cunoștință și Consistoriul diecesan se invită a face și mai departe pașii de lipsă posibili pentru salvarea drepturilor noastre la școlele mnntane.“

La această propunere deputatul Dr. George Dobrin face amendamentul, că și până la recăștigarea școlilor, Consistoriul diecesan cu toată energia să insiste pentru înființarea după putință a școlilor confesionale în respectivele comune.

Deputatul Dr. Iosif Traian Badescu, pentru casul că s'ar primi amendamentul deputatului Dr. George Dobrin, propune, ca sinodul din sinul său să esmită bărbați, cari împreună cu organele bisericesci să sfătue și să înduplece pe credincioși a-și împune sarcinile susținerii școlilor confesionale deschidând școle confesionale.

Urmând votarea se primesce propunerea comisiunii și astfel sinodul decide:

Raportul se ia la cunoștință și Consistoriul diecesan se invită a face și mai departe pașii de lipsă posibili pentru salvarea drepturilor noastre la școlele montane.

La propunerea deputatului Ioan Marcu sinodul decide

Pentru pregătirea proiectelor de conclud la obiectele ce vin sub desbatere în periodul present, precum și în prima sesiune a periodului proxim se alege o comisiune constatătoare din 1 președinte și 6 membri ordinari: 2 preoți și 4 mireni apoi, 3 suplenți, 1 preot și 2 mireni.

În această comisiune pregătitoare se aleg din cler: Andreiu-Ghidiu și Dr. George Popoviciu; éra dintre mireni: Ioan Budințian, Ilie Trăilă, Dr. Pachomie Avramescu, și Dr. Stefan Petroviciu: suplenți: Dr. Iosif Traian Badescu din cler, Ilie Curescu și Patriciu Drăgălina dintre mireni.

Președinte al comisiunii pregătitoare este Înalt Pré Cuvioșia Sa Domnul archimandrit-vicariu episcopesc Filăret Musta.

Se pune la ordinea zilei restaurarea Consistoriului diecesan pentru noul period de trei ani, spre care scop ședința se suspinde pe 10 minute.

Redeschidându-se ședința se aleg ca bărbați de încredere deputații: Dr. George Popoviciu și Constantin Bărdia.

La apelul nominal 38 de deputați își dau ședulele de votare, apoi constatându-se că numărul ședulelor consună cu numărul deputaților cari au respuș la apelul nominal, se purcede la desfacerea ședulelor și numărarea voturilor.

Resultatul votărei este, că:

S'au ales:

I. În senatul bisericesc

Asesor ordinariu

Dr. Iosif Traian Badescu, cu 37 voturi.

Asesor onorariu

Maxim Popoviciu, cu 38 voturi.

II. În senatul scolariu

Onorari:

Andreiu Ghidiu, cu 38 voturi.

Mihail Juica, cu 38 voturi.

George Pepa, cu 38 voturi.

Patriciu Drăgălina, cu 38 voturi.

Titu Hașeg, cu 38 voturi.

Ioan Narcu, cu 38 voturi.

George Martinescu, cu 38 voturi.

Ioan Nedelcu, cu 38 voturi.

Iosif Stoianel, cu 38 voturi.

III. În senatul epitropesc

Asesor ordinariu

Traian Barzu, cu 37 voturi.

Asesori onorari

Dr. Petru Barbu, cu 38 voturi.

Teodor Cioloca, cu 36 voturi.

Ioan Pinciu, cu 38 voturi.

Spiridon Şandru, cu 38 voturi.

Ioan Budinţian, cu 38 voturi.

Constantiu Burdia, cu 38 voturi.

Ilie Curescu, cu 38 voturi.

Iulian Ianculescu, cu 38 voturi.

Alexandru Stancoviciu, cu 38 voturi.

Prea Sântia Sa Domnul Episcop diecesan în înţelesul statutului organic confirmă alegerea lui Dr. Iosif Traian Badescu de asesor ordinaru, şi a lui Maxim Popoviciu de asesor onorariu în senatul bisericesc.

Cu privire la alegerea asesorilor în senatul şcolariu şi cel epitropesc, Prea S. Sa enunţând rezultatul alegerii, declară pe respectivii de aleşi asesorii consistoriali la senatul şcolar şi cel epitropesc.

Notariul general Dr. Iosif Traian Badescu cetesce conspectul competenţelor de diurne şi spese de călătorie ale deputaţilor sinodului prezent în suma totală de 2136 cor. 40 fil.

Suma de 2136 cor. 40 fil. se votează.

Terminându-se agendele sinodului, presidiul propune şi sinodul decide :

Protocolul şedinţe prezente, carea este a V-a, se va autentica mâne, Joi în 17. Aprile, a. c. la 10 ore înainte de amăzi în sala comunităţii de avere prin acei deputaţi sinodali, cari se vor afla în Caransebeş.

După aceste Pré Sântia Sa Domnul Episcop diecesan închide sinodul prin o cuvântare de cuprinsul următoriu :

„Mulţămim lui Dumneţeu că ni-a ajutat se petrecem sesiunea actuală sinodală în bună înţelegere şi ca se pertractăm obiectele puse la ordinea zilei, cu deplină consciinţă şi cu interesul viu recerut; şi doresc dela Dumneţeu, ca hotăririile noastre sinodale să aibă rezultat bun. Vă mulţănesc domnilor deputaţi pentru atenţiunea şi zelul viu, cu carele aţi pertractat cestiunile prezentate sinodului. Vă rog domnilor deputaţi, să nu uitaţi de cuvintele din vorbirea mea de deschidere. Cuvintele acestea să le puneţi la inimă şi acesta din marele interes pentru biserică, şi se înţelege de sine, şi pentru naţiune; pentrucă e greşită părerea, domnilor deputaţi, carea desparte naţiunea de biserică. Biserica noastră strămoşescă, dreptmăritore, este concrescută, strêns legată cu naţionalitatea noastră, şi de aceea poporul, întrebat de ce lege e, răspunde că, de legea românescă, înţelegându-se sub legea românescă legea noastră strămoşescă ortodoxă; pentrucă domnilor, biserica noastră ortodoxă s'a închiegat cu naţiunea, şi pentru aceea avem datorinţă să întărim poporul în legea noastră strămoşescă.

Binevoiţi domnilor a capacita şi lumina poporul cu toate ocasiunile şi a-l conduce în iubirea cătră biserică noastră, căci în biserică are libertate deplină, elup-tată de vrednicii nostri antecesorii.

Pe lângă acestea pofindu-Vă domnilor, ca să ajun-

geţi în deplină sănătate în sinul familiilor DVostre declar sesiunea sinodală prezentă de închisă.

La aceste cuvinte arhieresci, deputatul Dr. George Popoviciu, protopresbiter al Logojului, răspunde cam următoarele :

„Prea Sântile Domnule Episcop!

„Mulţămindu-Vă pentru binevoitórele şi înţeleptele cuvinte, adresate acum noue, înainte de închiderea sesiunii prezente a sinodului eparchial, Vă rog să-m daţi voiă Pré Sântile Domnule Episcop, ca în numele colegilor deputaţi, prin puţine dar nemăestrite şi sincere cuvinte se dau espresiune gândurilor şi sentimentelor de cari suntem pătrunşi faţă de noi toţi iubita şi venerata personă a Pré Sântiei Vostre. Aruncând o privire fugitivă în istoria nemurilor şi ţerilor din trecut, de când avem urma păstrate în scris şi în tradiţiă: vedem că aşedemintele religiose s'au bucurat de cea mai mare îngrijire, cari au determinat apoi desvoltarea pe teren politic, social, moral şi cultural al acelor popóre şi ţeri. Tote bunurile sufletesci ale omenirii din trecut şi present sunt condiţionate de credinţele şi instituţiunile ei religiose, pornind din ele toate îndemnurile şi pornirile ideale şi culturale, pentru aceea şi biserica a format centrul de preocupăţiune al popórelor până acum, şi pentru aceea şi astăzi rostul hotărit şi supremaţional în concertul lumii îl pörtă acele popóre, cari în cele religiose sunt mai organizate şi mai înaintate. Abstrăgând acum de la aşedarea ddească a bisericii noastre ortodoxe naţionale, ne aducem aminte cu respect şi venerăţiune de acei binemeritaţi bărbaţi providenţiali, cari au conflucat la instituţiunile de organizare a bisericii noastre după despărţiirea de cătră Sërbi, şi cu pietate rostim aci mai atâtău numele marelui Archiepiscop şi Metropolit Andreiu Şaguna, cu carele împreună Pré Sântia Vostră a-ţi lucrat lung timp şi i-aţi fost mâna dreaptă şi ajutoriu la toate. De 14 ani înse prin voinţa lui Dţeu şi încrederea noastră, conduceţi această eparchie a Caransebeşului spre binele şi folosul nostru; fără alaiu şi reclam se desvöltă afacerile bisericesci, scolare şi fundationale în progres constant şi sănetos, cu pace şi înţelegere frăţescă. Asupra diecesei noastre planeză spiritul blând şi înţelept al Pré Sântiei Vostre şi îndemnă pe toţi, ca conform intenţiunilor bune şi curate ale conducătoriului toţi se-şi urmeze calea ce le este fixată prin aşedemintele bisericii noastre. Până când asupra diecesei şi bisericii noastre va stăpâni duchul temerei de Dţeu, duchul blândetei şi al înţelepciunei, duchul păcii şi al buneii înţelegeri: instituţiunile noastre religiose-culturale şi chiar cele materiale-finanţiale, pe lângă toate vremile grele, vor progresa şi se vor desvöltă cotinuu spre folosul şi întărirea noastră. Cărmaciul bun, blând şi înţelept eşti Pré Sântia Ta, ér noi văslaşii, credincioşii, Te urmăm cu iubire, stimă şi venerăţiune, vedând că ne iubesci şi doresci tot binele nostru. Când alt duch se va stăpâni preste diecesa şi biserica noastră, al patimelor şi al certelor, al urei şi al desbinării: se va pune şi crucea şi la nimitul statut sau lege organică a bisericii noastre. Deci con-

vinși fiind noi, că **Pré Sântia Vóstră** și în viitoriu veți lucra tot numai spre înflorirea bisericei și națiunii noastre, cari au trebuintă mai vertos în aceste vremi grele și fortunoase de conducători probați, esperti, intelepti și devotați causei în serviciul căreia stau. Vă urăm încă multe și senine zile, până la cele mai adânci bătrânețe spre a ne putea conduce și mai departe pe calea binelui, adăverului și virtuței. Se trăiți întru mulți ani!

Hirotonirea episcopului Ioan

A seară la 6 oare*) s'au început ceremoniile religioase, prescrise la hirotonirea de arhieru, întru hirotonirea nou alesului episcop al eparhiei aradane. Preacuvioșia Sa archimandritul **Ioan Ignatie Papp**, spre care scop au șosit la Sibiu înca de alaltă seară dignitarii bisericești ai eparhiei Aradului și celei a Caransebeșului, în frunțe cu Preasântia Sa episcopul **Nicolae** al Caransebeșului și însoțiți de delegații eparhiei aradane.

Serviciul s'a început la 6 oare, cu *vecernia*, în biserica parohială din suburbiul Josefîn, servind Preacuvioșia Sa noul episcop, cu protopresbiterii **Ioan Papiu** (Sibiu) și **Vasile Beleş** (Arad), iar înaltpreasântia Sa metropolitul și Preasântia Sa episcopul **Nicolae** au asistat la serviciu la locurile rezervate arhierilor. Ecteniile diaconale au fost rostite de diaconii **Dimitru Câmpean** și **Iosif Enescu**. După *Mărireă* de la stichovná s'a rostit ectenie și pentru nou alesul episcop, care după otpust desbrăcând odăjdiile a luat loc lângă tronul arhieresc, pe când Preasântiții ceilalți doi arhierii ocupaseră loc la masa pusă în mijlocul bisericei, pe care era: evangelia, crucea, 2 lumini aprinse, o sticlă cu vin roșu, 3 păharé și o tasă cu trei prescuri. Diaconii s'au prezentat în fața alesului și după ce l'au cădit de trei-ori, diaconul **Câmpean** i-a cetit actul prin care se comunioă alesului, că sinodul arhieresc l'a aflat vrednic de treapta arhierescă, iar M. Sa Domnitoriul i-a întărit alegerea de episcop al eparhiei Aradului, Orazii-mari, Ienopolei, Hălmagiului și părților adnexe din Banatul-Timisan.

Alesul răspunde, că primesce cu mulțămintă vestea și se supune votului sinodului eparhial și notării Preainalte, promițând că va păstori cu tot zelul și va conduce în fapte bune turma cuvântătoare din eparhia numită. După acest răspuns și promisiune alesul merge în mijlocul bisericei și ocupă loc la masa arhierilor. S'au rostit apoi obicinuitele policroane pentru Domnitoriul, pentru cei patru patriarhi, pentru metropolitul **Ioan**, pentru episcopul **Nicolae**, pentru metropoliți, arhieriscopi, episcopi și tot clerul, pentru noul episcop și pentru dirigătoriile militare, civile și pentru popor. Fie-cărui polihron cântăreții răspundeau cu „mulți fericiți ani“ iar arhierii și noul episcop închină în sănătatea celor amintiți în polihron.

*) În preșeara de St. George.

După acestea a urmat *vecernia mare* împreună cu *litie* și priveghiere, după tipicul Rusalilor, prescris la hirotonirea de arhieru. Serviciul s'a terminat la 8 oare și 10 minute.

În decursul sfintei liturgii de azi s'a făcut apoi adevărata hirotonire.

La oarele 9 sosesc la biserica I. P. S. Sa Metropolitul **Ioan**, însoțit de P. S. Sa episcopul **Nicolae** al Caransebeșului. La intrare în biserica li primesc îmbrăcați în ornate, Preacuvioșile Lor Arhimandriții **Ioan I. Papp**, **F. Musta**, Dr. **Il. Pușcarin** și Augustin **Hamsea**, P. C. S. protosincețul Dr. **Eusebiu Rosca**, protoprosbiterii **Ioan Papiu**, **Vasile Beleş**, Dr. **Trailescu**, ieromonahul Dr. **Miron E. Cristea** și diaconii **Câmpean** și **Enescu**. Cântările liturgice le-a cântat corul mixt al dlui **T. Popovici**.

Se face îmbrăcarea Arhierilor:

După îmbrăcare diaconii, având în mâni — unul dichierul, iar celalalt trichierul, — se postează în ușa împératească, rostind diac. **Câmpian** la adresa metropolitului: „Așa să lumineze lumina ta înaintea oamenilor, ca văzând faptele tale cele bune, să preamărească pe Tatăl nostru cel din ceruri“ etc. Înaintează apoi ambii până în naos și predau metropolitului luminările care binecuvântă cu ele poporul, și împreună cu celalalt arhieru iau loc pe fotelurile din mijlocul bisericei, fiind întins înaintea lor un covor pe care e brodat chipul vulturului.

E condus acum din altariu alesul și după ce diaconul **Câmpian** zice: „Poruncind poruncesce înaltpreasântite Stăpâne!“ P. C. Sa Archimandritul **Musta** îl presintă Arhierilor cu cuvintele:

„Cu umilintă se presintă înaltpreasântiei Tale spre hirotonire iubitul de Dzeu, preacuviosul arhimandrit **Ioan**, ales și întărit episcop al eparhiei Aradului, Orazii-mari, Ienopolei, Hălmagiului și părților adnexe din Banatul-Timisan, și se pune înaltpreasântiei Tale spre grațioasă dispozițiune“.

Metropolitul întreabă:

„De ce ai venit și ce ceri?“

Alesul răspunde:

„Am venit să cer hirotonire cu preasfintitul dar arhieresc.“

Metropolitul:

„Dar' cum crezi?“

Alesul rostesc simbolul credinței, după care metropolitul îl binecuvântă de trei-ori zicând:

„Darul lui Dumnezeu Tatăl și al Domnului nostru Iisus Christos și al Duhului sânt să fie cu tine.“

Diaconii conduc pe alesul până ce ajunge să stee pe mijlocul vulturului, și îl presintă de nou, la ce P. S. Sa episcopul **Nicolae** îl agrăesce cu umătoarele:

„Arată-ne noaue mai pe larg cum crezi despre intruparea Fiului și Cuvântul lui Dumnezeu?“

Alesul rostesc partea referitoare din simbolul credinței, completată cu esența dogmei despre cele trei ipostasuri ale sfintei Treimi și cu respingerea căsătorilor lui **Arie**, **Macedonie** și **Nestoriu**, — după

care mărturisire diaconii înaintează cu el până la capul vulturului și iarăși îl pesintă Arhierieilor. Metropolitul îl întreabă ;

„Mai spune-ne cum crezi despre canoanele s. apostoli și ale s. părinți ?” iar alesul răspunde tu declarația, prin care și precisează mărturisirea credinței și misiunea arhierască. Predă apoi metropolitului declarația scrisă și subscrisă de el însuși, spre a fi alăturată la acte. După aceasta metropolitul îl binecuvântă ; el se închină de trei ori arhierieilor și le sărută mâna, iar ei îl sărută pe frunte. Covorul e dus acum înaintea icoanei Mântuitorului, unde alesul stă până la „Sfinte Dumnezeu”, când e condus în altariu spre a fi hirotonit. Hirotonirea e la fel ca și la preoți, fiind numai rugăciunile mai multe. Se continuă apoi liturgia, iar după terminare se desbracă toți trei de odăjdii, metropolitul și episcopul Nicolae iau loc pe foteluri în mijlocul bisericii, de unde metropolitul ține nou hirotonitului o alocuție și-i predă cârja arhierască.

Drept răspuns nou alesul rostesc o cuvântare bine simțită. Metropolitul și episcopul Nicolae ies din biserică, iar noul episcop împarte anafora.

Actul hirotonirii e terminat. „ Tel. Rom ”.

Varietăți

Instalarea Prea Sântier Sale Domnului Episcop al Aradului, *Ioan I. Papp*, va avea loc astăzi.

Mulțămită publică. Care credincios ortodox nu se bucură de ziua Pascilor? Toți, biserica drept-măritoare întreagă, cei mari ca cei mici, cei bogăți ca cei săraci, cei puternici ca cei neputincioși, toți se bucură auzind cuvântul „Pasci”, se bucură de ziua învierii lui Cristos, se bucură de ziua, care vestesc mântuirea oamenilor. Dară îndoită bucurie am avut noi credincioșii din comuna Poeni la serbătoarea serbătorilor, la s. Pasci, că iarăș ne-au învrednicit Dumnezeu cu un preot stabil, cu un preot blând și conștiințios de chemarea sa precum e actualul preot *Emiliu Stoian*. Mare au fost bucuria noastră când onoratul părinte ne vestesc în ziua s. Pasci, că mai mulți credincioși iubitori de casa Domnului au făcut frumoase daruri bisericii noastre. Pentru aceste daruri, comitetul parohial din Poeni vine a aduce călduroase mulțămiri: 1. D-lor *Ilie Staniu* și *Elena Micșa* nasc. Găioară din Caransebeș, că au binevoit a împodobi biserica noastră cu 2 cununi pentru miri, de carii nu dispunea biserica și cu 1 țiftoriu de mir de tinichie galbenă în preț de 5 coroane. 2. D-lor *Stefan Stoian* și soției sale *Ana* din Caransebeș, pentru, că au dăruit s. Pasci, și așa cumpărând prescuri, lumini, unt de lemn, tămâie, smirnă, ștergari etc., au spesat 40 de coroane. 3. D-lor *Constantin Călțun*, *Petru Valușescu*, *Svetozar Ognanovici*, *George Marici*, *Radu Belcotă*, *Nicolae Beltean*, *George Beltean*, *Ana Stoian* și *Ilie Pêtrău* din Caransebeș, cari au dăruit bisericii noastre o evangheli-

cu litere latine, foarte frumos legată în pele și aurita în preț de 19 coroane. 4. D-lor *Radu Belcotă*, *Elena Micșa* nasc. Găioară, *Dimitrie Oprea*, *Catalina Stamato-vici*, *Dimitrie Petria*, *George Suci* și *Ioan Stoian* din Caransebeș, cari au înveselit tinerimea școlară prin aceea, că au daruit s. noastre bisericii un apostol cu litere latine în pânză foarte frumos legat în preț de 10 coroane. 5. D-nei *Maria Boieru* nasc. *Novăcescu* pentru un ștergariu frumos lucrat în preț de 4 coroane. Dumnezeu bunul, daruiască-le marimonioșilor donatori zile lungate, pace, sănătate și mântuire și se îi țină mulți ani, răsplătindu-le din darurile sale bogate. Pentru comitetul parohial *Ioan Măstăcanean* epitrop, *Ioșif Bublea* notariu.

Mulțămită publică. Subscrisul în numele comunei bisericesci din Obreja, aduc și pe aceasta cale profundă noastră mulțămită Prea Stimabilei Doamne *Berta Grimm* soția D-lui notariu *Bela Grimm*, carea și de astă-dată a dăruit pe seama sfintei noastre biserici un măsaui de catifea roșie închisă, în preț de 70 cor., pentru sfântul prestol, pentru care faptă nobilă rog pe atot-puternicul Părinte ceresc, ca să-i susțină viața și sănătatea până la cele mai adânci bătrânețe. Obreja, în 1 Maiu 1903. *Pantelimon Domil*, preot.

Serbarea artistică din Caransebeș. Cu ocaziunea întrunirii sinodului din diecesa Caransebeșului, Societatea română de cântări și muzică din Caransebeș a organizat în sara de duminica Tomii o serbarte artistică, care îi face multă cinste.

Cunoscând iniția, ce pun frații noștri în reușita unor asemenea serbări, n'am esitat un minut de a nu mă duce în mijlocul lor și a le exprima și depune tributul meu de nesfârșită dragoste și admirățiune pentru toți aceia, cari prin darurile și munca lor contribuie a face continuu educațiunea sufletului, a înălța inimile, a strînge și cimentă cât mai puternic relațiunile dintre dinșii și a dovedi și celor ce ne tăgăduesc și merite și aptitudini, că Românului nu-i trebuie decât voință a cuceri totul, căci talent și sporiu la muncă, de nețăgăduit că are.

Probe, pe lângă multe altele, avem și cu serbarea aceasta. Draguțele coriste și harnicii coriști ai Societății au arătat atâta putere de muncă și atâta pricepere în esecutiia corurilor lor, că un elan de bucurie și de convingere te transporta în aceea lume ideală, atât de mult visată, și pare că un ecou cunoscut inimei îți șoptia tainic: nu, nu poate perî nimic și nimeni cu asemenea bravi.

Cinste pentru aceasta noauă dovadă se cuvine în primul rând conducătoriului corului Societății d-l *Sohor*, care cu o mână pricepută și harnică a scos din pulberea uitării faima de odinioară a vechei societăți corale din Caransebeș. Și munca dlui *Sohor* a fost răsplătită prin aplausele și felicitările tuturor celor de față. A fost mare saltul, ce dl *Sohor* a îndrăsnit a-l face cu corul condus de dsa, însă poate fi mândru de munca, ce a depus, căci a fost încununată de cel mai desăvârșit succes.

Cum nu putea avea acest succes, când pentru reușită avea alături pe lângă harnica și brava Societate de cântări și pe cele două voci, cari au trezit pe sceptici, a mângăiat și înveselit pe visători? Cu talente și voci ca ale dnei dr. *Barbu* și dsoarei *Nimu* poți face mândri nu numai pe ai ței, dar cuceri și pe străini. D-l *Sohor* a știut utiliza găsirea acestor perle

și bine a făcut. Meargă înainte tot pe această cale de sinceră conducere și am convingerea, că Caransebeșenii vor să-i păstreze toată știința, toată dragostea.

Programa seratei cuprindea: Actul II complet din opera „Il Trovatore” de Verdi și mișcătorul „Marș regal” de neîntrăcutul Musicescu.

A da un act din „Trovatore”, nu numai că nu este ușor, dar este foarte greu și pe aceste mari greutăți a știut trece dirigiorul, acompaniatoarea la pian simpatica dsoară Madincea, orchestra, coriștii și improvișatorii artiști, cari au susținut roluri de mari pretenții, cu un succes neașteptat.

Doamna *Lucia dr. Barbu* în Azucena s'a remarcat într'un mod magnific. Dsa, pe lângă un fisic distins, care se pretează minunat pentru scenă, posedă o voce de mezo-sopran dulce, cūrgetoare ca undele cristaline și un joc de scenă, care stabilește pe femeia cultă conștientă de ceea ce reprezintă. Stăpână pe dînsa, cu rolul bine studiat, doamna Barbu a făcut să nu-i scape nimic din acele minușități care deseveșesc pe o artistă. Frasare, nuanțe, agilitate, toate contribuiau la o altă a ținea auditorul subjugat născînd în fie care neștrămūtata dorință: *a o tot auzi*.

Domnișoara *Sidonia Nimu*, o tînără andalusă, visătoare ca nopțile de Mai și Septemvrie, apare pentru prima oară pe scenă în difișilul rol al Leonorei și cu voce fermecătoare și puternică, de un timbru egal în toate registrele și de o estensiune uimitoare, puțin cam timidă la început, cu curagiu imediat, cîntă cu atăta patimă și frumșețe partea sa, încât fără mult încongiur îi prezici un distins viitoriu, dacă s'ar devota carierei artistice. Și, debutul dsale atît de ferocit ored că-i va conduce pașii în această direcțiune, de și de multe ori spinoasă, dar mai nobilă și înălțătoare decăt toate celelalte.

Dnii *Aliontie* (Manrico) și *Bona* (contele de Luna) de și nu dispuneau de voci pentru greutatea rolurilor ce au reprezentat, totuș au făcut tot ce a fost posibil omenesce spre a fi la înălțimea încrederii, ce a pus-o măestrul Sochor în dniile lor și s'au achitat multămitori.

Încebind, aduc omagiile mele dlor Dr. Barbu președintele comitetului aranjatoriu și Nicolae Velen președintele Societății de cîntări, pentru osteneșile depuse în reușita acestei serbări. Și de aci din cetatea lui Sever, căreia neconșentit valurile Dunărei îi doșnesc doine de sperență și mărire, trimit o caldă și frătească salutare cîntăreșilor, iar frașilor, cari i-a încurajat și ajutat în reușită, o rugăciune: a fi mereu uniți și a munci fără preget pe acest tărîm dătătoriu de multe și bune roade. — *T. Severin*, 1903, 16/29 Aprilie. — *I. St. Paulian*.

Himen. *Ilie* și *Ecatarina Pepa* din Domașnia și *Nicolae* și *Maria Ușonescu* din Cârpa anunță căsătoria fiilor lor *Ana* cu *Vasile*, ce se va celebra în biserica gr. or. română din Domașnia la 4/17 Mai.

Avis

Toți acei Domni, cari au primit în comisiune spre vînzare „Calendarul Românilui” și „Băndătanul” sunt rugați să binevoiască a ne trimite cât mai cūrînd preșul esemplarelor vîndute.

Tipografia și Librăria diecesană.

Bibliografie

Heinrich Schland: Dicționar portativ Român-Germân-Magiar. — Deutsch-Magyarisch-Rumänisches Taschenwörterbuch. — Magyar-Német-Román Zseb Szótár. Editura lui H. Zeidner în Brașov. Preșul 60 fieli. Fiecare parte se pōate cāpeta și separat cu preșul de 20 fi.

Licitațiune minuendă

Pe basa literilor Ven. Consistoriu diecesan ddtō 26 Februarie a. c. Nr. 703 B. se publică licitațiune minuendă în scopul zidirei de nou a edificiului bisericesc din comuna **Honoriciu**, protopresbiteratul Logojului, cu preșul de exclamare de 13395 50 cor.

Licitațiunea se va ținea la 1/14 Iunie a. c. la 11 oare a. m. în localitatea școlai din loc.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10% în bani gata sau în hărtii de valoare.

Planul și speșificarea de spese și măsuri se pot vedea la oficiul parohial.

Honoriciu, la 20 Aprilie 1903 din ședința comitetului parohial.

2—3 [23]

Comitetul parohial.

În conșelegere cu oficiul protopresbiteral.

Concurs

Pentru ocuparea postului de paroh din parohia de clasa III-a din **Bichigi**, protopresbiteratul Făgetului, se escrie concurs cu termin de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt:

1. Una sesiune parohială constătătoare din 32 jugere de pămînt arătoriu și fînaș.

2. Stola usuată.

3. Un intravilan de 800 □ stîenjeni.

Concurenții sunt invitați, ca suplicele ajustate conform statutului organic bisericesc și regulamentului pentru parohii, adresate comitetului parohial, să le subștearnă oficiului protopresbiteral în Făget.

Concurenții sunt poștiți a se presenta în vre-o Duminecă sau sêrbătōare în sânta biserică și nici de cum în ziua de alegere.

Bichigi, din ședința comitetului parohial ținută la 9 Aprilie 1903.

3—3 [21]

Comitetul parohial.

În conșelegere cu protopresbiterul *Sebastian Olariu*.